

Birthe Rønn Hornbech (V):

Forslagsstillerne skal have tak for, at vi også her i Folketinget i året for grundlovens 150-års-jubilæum får lejlighed til at drøfte partiernes holdning til en ny grundlov.

Vi er i Venstre med vore historiske rødder, der kan føres tilbage til folkestyrets undfangelse og fødsel, selvsagt levende optaget af folkestyrets vilkår i dag og i fremtiden.

Folkestyret skal der, som statsministeren så udmærket udtrykte det, kæmpes for hver dag. Og ingen steder er folkets indflydelse så tydeligt nedfældet som i grundlovens bestemmelse om proceduren for en ny grundlov. Ikke blot skal to folketing vedtage grundlovsteksten, men der kræves et mellemliggende folketingsvalg, hvor grundloven er valgtemaet, og hvor Folketinget altså sammensættes efter vælgernes holdning til grundloven.

Endelig skal en grundlovsændring til folkeafstemning og vedtages med en stor andel ja-stemmer efter en konstruktion, hvor sofa-vælgerne nærmest tæller som nejstemmer.

Der er naturligvis en god grund til, at grundlovsproceduren er så omstændelig. Dels skal en ny grundlov være udsprunget af folkets krav og ikke blot af markeringsiver her i Folketinget, dels skal en grundlov, netop som navnet siger, alene beskæftige sig med de grundlæggende principper for et folkestyre.

Vi mener ikke i Venstre at have observeret et folkeligt krav om en ny grundlov, og vi ser ikke i øjeblikket et påtrængende behov for ændringer. Tidligere debatter her i Tinget har da også vist, at der ikke er rejst en eneste sag, der kan bære en grundlovsændring igennem med et bredt flertal.

Ikke desto mindre finder vi i Venstre, at det er vigtigt, at grundlovsjubilæet benyttes til at besinde os på folkestyrets vilkår, og vi vil i Venstre aktivt medvirke til den folkelige debat, og at den holdes i god.

Der er mange emner i det forslag, SF har fremsat, som vi meget gerne vil drøfte, også i den folkelige debat og også på højskoler, som hr. Aage Frandsen og jeg har gjort det før.

Og vi finder naturligvis som Kristeligt Folkeparti, at hele værdidiskussionen er meget væsentlig. Venstres dagsorden for et folkestyre tager udgangspunkt i et grundlæggende frihedssyn, der ikke mindst giver sig til kende i vores fundamentale syn på forholdet mellem stat og individ. Vi ønsker i Venstre en forstærket beskyttelse af det enkelte menneskes frihedsret-

tigheder og en tilsvarende begrænsning af det offentliges indblanding i den enkeltes liv.

Der, hvor der nødvendigvis må lovgives, skal den enkeltes retssikkerhed stærkt forbedres. Jeg skal i dag særlig henvise til fem områder, hvor der efter Venstres opfattelse er brug for en særlig opstramning af frihedsrettighederne den dag, vi måtte blive enige om at fremsætte et grundlovsforslag. Og disse frihedsrettigheder er også – for at bruge statsministerens udtryk – beskyttelsesrettigheder.

For det første ejendomsretten. Grundlovens bestemmelser er efter Venstres opfattelse aldeles udhulede. Vi ønsker at sikre den private ejendomsret og forbedre mulighederne for fuld erstatning, hvor ekspropriation må finde sted. Vi vender os imod den udhuling, der er sket af ejendomsretten ved, at der gennem lovgivning fastsættes flere og flere erstatningsfri reguleringer med den virkning, at ejendomsbesidderens rådighedsret uden kompensation indskrænkes den ene gang efter den anden.

For det andet: Husfredens ukrænkelighed er gennemhullet til det ukendelige. Der er brug for en langt bedre beskyttelse. Grundloven bestemmer jo i dag, at boligen er ukrænkelig, og at husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på telegraf- og telefonhemmeligheden ikke må finde sted undtagen efter retskendelse, eller hvor loven hjemler en særegen undtagelse.

Denne særegne undtagelse er blevet til langt mere end 100 beføjelser for alle mulige myndigheder. De vader rundt i folks boliger og foretager alle mulige undersøgelser og efterforskning. Det sker ikke blot uden retskendelse, men endda at der overhovedet er fastsat retsgarantier for borgerne.

For det tredje: Med disse manglende retsgarantier er den personlige frihed udsat for et massivt angreb. Mens vi venter på en ny grundlov, der prioriterer den personlige frihed højere, har vi i Venstre foreslået, at der nedsættes en retssikkerhedskommission, der kan komme med udkast til regler, der sikrer borgerne mod helt vilkårlig kontrol, overvågning, registrering, mistanke og efterforskning.

For det fjerde: Foreningsfriheden er helt grundlæggende i et demokrati. Men denne foreningsfrihed må også omfatte borgernes frihed til selv at bestemme, hvilke foreninger man vil være medlem af, og retten til at bestemme, om man overhovedet vil være medlem, f.eks. af en fagforening.